

ind paa det Jonnesbechste System, hvorefter Staten skulde tilskyde 80,000 Kr. pr. Banemil. Efter dette System ere ikke saa saa Jernbaner blevne anlagte, men de paagjældende Egne have ogsaa maattet bøde haardt derfor. Naar den ærede Ordfører mente, at dersom Staten vilde anlægge Baner for sin egen Regning uden Tilskud fra de paagjældende Egne, vilde der blive et saadant Kapløb, at man næsten ikke kunde holde Styr derpaa, saa skal jeg minde den ærede Ordfører om, hvilket Kapløb der blev fra det Dieblit, det paa en Maade blev kundgjort, at nu kunde enhver Egn have Haab om at faae sin Bane, naar den selv vilde tage Sagen i sin Haand, med et Statsstilskud af 80,000 Kr. pr. Banemil. En efterfølgende Indenrigsminister oplyste os om, at der var kommet saa mange Projekter frem, at de var nær ved at blive en hel Suite. Jeg tror derfor ikke, at den ærede Ordfører vil naae at standse den Syndsfod, han talte om, derved, at det paalægges de paagjældende Egne at yde et Tilskud. Skal den Syndsfod standses, tror jeg, at det maa ske paa en anden Maade, nemlig derved, at vi faae en Plan fra Regjeringen, som Lovgivningsmagten billiger, en Plan for, hvilke Jernbaner man i det Hele skal have i en nær eller nærmere Fremtid, en Plan lig den, der blev fremsat af et Udvalg i 1877, men som for Resten, hvad jeg beklager, ikke blev vedtagen. Denne Plan gik ud paa at angive, hvilke Jernbaner der skulde anlægges i de følgende 18 Aar, og hvilke Tilskud der skulde gives fra de paagjældende Egne, men det bestemtes, at de selv skulde tage Sagen i deres Haand. Vil man undgaa Kapløbet, er der ikke anden Vej at gaa, thi naar de Paagjældende ikke vide, hvad Lovgivningsmagten og Regjeringen ville, men tro, at naar de blot klemme paa, have de Udsigt til at faae en Bane, saa har man Kapløbet, saa ville de pasje paa her og der, og lokale Interesser og visse Mænd, der maaste ere altsor dristige ville søge at at skaffe den paagjældende Egn en Jernbane; men faae vi den almindelige Overfigt, vil der være fundet en Vej, ad hvilken vi kunne standse den Syndsfod af Andragender og det Kapløb, som den ærede Ordfører talte om. Derimod viste det sig som sagt den Gang, at det da indførte System var ikke Veien til at standse det Kapløb, som den ærede Ordfører klagede over. Den efterfølgende Indenrigsminister, Steel, erklærede endogsaa, at det var nødvendigt at forlade dette System, fordi — jeg husker ikke det Udtryk han brugte, men det var Tanken — en Svindel var ved at opstaa i mange

Egne, og han tog saa Sagen paa en anden Maade ved at lade Staten tage Sagen i sin Haand, men med Tilskud fra de paagjældende Egne, og ad den Vej have vi faaet Loven i Juli Maaned 1879, senere af 1881 og forskjellige andre. Jeg beklager, at Ministeren desværre den Gang ikke vedblev at holde det System fast, og saa at han hoiede sig for private Interesser, som stærkt fremtraadte fra de forskjellige Sider. Den ærede Ordfører omtalte ogsaa, at den ene Bj vilde erobre sig et Stykke Opland fra den anden. Denne Tankegang har spillet en Rolle i de private Anlæg, dels ved Jernbanen Odde — Aarhus og dels andre Steder. Jeg kan f. Ex. minde om Kapløbet mellem Vejle og Horsens, et Kapløb, som dog forøvrigt blev standset paa Halvvejen. Dette fremkommer netop ved de private Anlæg, uagtet Statsstilskudet der var meget ubetydeligt. Ved de private Baner er der kun et lille Statsstilskud og saa Concessionen. Den Være, jeg uddrager, er den, at de Baner, som overhovedet have en større Interesse for den gennemgaaende Trafik eller bevirke et større Oplands Opkomst, have Krav paa at være rene Statsanlæg uden Tilskud fra de paagjældende Egne, da disse aarlig bidrage meget Betydeligt dertil gennem det Tab, Staten lider ved de mange Penge, den har sat i Baner, hvis Kapital ikke forrenter sig. Det, at disse Egne ere mindre frugtbare, kan ikke bevirke, at de udelukkes fra dette Gode, saa meget mindre, som netop en Bane vil bevirke, at den paagjældende Egn faar et andet Udseende, derpaa have vi forskjellige Exempler, vi have set, hvorledes en Bane anlagt i Hedeegne har givet dem et andet Udseende. — Jeg anbefaler saaledes meget, at man vedtager Vædringsforslaget under Nr. 4, idet det forekommer mig at være høist ubilligt mod den paagjældende Egn, som nu skal have Bane, om man vil forlange Tilskud af den. Det er en Egn, om hvilken Alle indrømme, fra hvad Side det end er, at den i særdeles høi Grad fortjener at faae denne Bane. Maaste den ærede 3die Landssthingsmand for 1ste Kredss (Blom) i saa Henseende gjør en Undtagelse; men hans Opfattelse forstaar jeg ikke heller ganske. Han siger, at denne Bane vil ingen Betydning have for det Hele, i det Høieste kun lokal eller inateriel Interesse for den paagjældende Egn; men dette forekommer mig ogsaa at være af Betydning for det Hele. Jeg er ikke flager end som saa, at jeg siger, at Landet bestaar af lutter Enkeltheder; naar det gaar disse enkelte Dele vel, saa gaar det ogsaa det Hele vel, og gaar det Enkelthede-